

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 39 (249)

Fredagen den 23 september 1892.

5:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr 8:— Idun m. Modet. utan kol. pl. • 6:50 Idun ensam..... • 4:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten å post- anstalt, i Stockholm hos redaktion</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lönummerspris 15 öre (vid kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad</p>
---	--	---	---	--

Fredrika Limnell.

Det ligger likasom på
allas läppar att ef-
ter fru Limnells från-
fälle om den hädangångna
säga något sådant som
att hon hörde till de er-
kända celebriterna inom
Stockholms literära säll-
skapskretsar. Men ome-
delbart efter en sådan
sats kommer en ny tanke,
en tvekan och en fråga:
var det icke egentligen
hon, som jämte fru Hier-
ta skapade en literär
värld här i Stockholm,
var hon icke den enda,
som kunde kallas en stor-
het däri, och är det icke
les beaux restes af hennes
skapelse vi ännu fortfa-
rande hedra med namnet
en literär värld?

Det är kanske ej fullt
riktigt, att den, som ned-
skrifver minnesrunan öf-
ver henne, tillhör en an-
nan, en ny generation,
som åtminstone i förhål-
lande till henne kan an-
ses som mycket yngre.
Men kanske också just
därför den, som skrifver
detta, har en förutsätt-
ning att teckna de sista
årens fru Limnell, den
vördnadsvärda och den
alltid unga gamla, hon,
som lefde i nutidens alla
strömningar, kände med
dem alla, stod emot en
mängd, egde en kristens
tro och hopp och en

världsmänniskas blida
tolerans. »Profeter här,
profeter där och världens
barn i midten,» sjunger
Goethe; fru Limnell var
icke utan sin lilla svag-
het för profeter här, pro-
feter där — *propheten
rechts, propheten links* —
men hon glömde icke
bort världens barn i
midten. Det var hennes
kvinnliga hjärta, hennes
varma hjärta, som så
fort tog eld och så väl
visste att bibehålla sin
värme, som sken igenom
i allt hvad hon sade
och gjorde, och som gaf
ett säreget behag åt hen-
nes personlighet; det var
ett flickhjärta, som bru-
sade upp helt plötsligt
i sedlig indignation; då
kastade ögonen blixtar,
då fanns ej ett spår af
ålderdomströtthet hos den-
na redan brutna kropp,
hon talade och — *hur*
hon talade! Det var så
färdigt alltsamman, så
man hade velat trycka
det, det var tankar, som
plötsligt föddes i stun-
dens inspiration, präkti-
ga, jag höll på att säga,
manliga tankar. Den
öfverlägsna kvinnan träd-
de i ett nu fram ur sin
gömma, och där låg en
charme öfver personlig-
heten — *livvets egen*
charme. Vi stå vid hen

Tre ting måste en man hålla heliga: sitt tempel, sitt fosterland och sin hustrus hjärta.
Till intetdera får han frambara lögn, såsom offergåfva, om han vill lycklig varda.

F. A. GÖDECKE.

nes graf icke med känslan af, att vi blott hafva förlorat en röst i den offentliga diskussionen af viktiga samhälls- och tidsfrågor eller en hand, som var färdig att afhjälpa nöd, hvar den än fanns, utan med känslan af att vi ha förlorat en personlighet: ett skönhetsintryck, som satte vår själs intimaste strängar i dallring, är borta.

Denna känsla af något eget, af något på sitt eget sätt lefvande, verkande, tjusande, fick man genast man såg henne. Hvem är den där damen? utbrast ofrivilligt en hvar vid inträdet i ett obekant sällskap, där hon var med, och vid mönstringen af de närvarande. Dessa ögon, som hade något af stjärnglans i sig, denna mun, som log som en flickas, denna hy, som var en ung flickas, och som jag förmodar 40-talets poeter enstämmigt kallade liljehvit, denna röst med sin egna brusande fulltonighet, en röst, hvars make jag endast hört hos fru Hwasser, och själfva denna fetma, som knappast vanpryde, därför att den så klart bevisade andens seger öfver det materiella — den vackra gången, de ända in i det sista lätta rörelserna motsade den — allt detta bildade ett helt, en bild, en ljus bild, som skall stå kvar som ett kärt minne för enhver, som sett den. Och det är ej svårt att förstå, att om i yngre år det kvinnliga behovet att behaga tog ut sin rätt, så att t. o. m. litet för mycket pärlor, band och blommor räknades till fru Linnells egendomligheter som ung, så fanns här också något att pryda, en uppenbarelse, som nog icke skämdes för att visa sig. Jag minns henne från Läsesalongens sammanträden senast. Någon gång kom hon, och mycket deltog hon ej i diskussionen, men det spelande ögat följde hvarje ord, färdigt att sentera hvar tanke blixtnabbt. Och plötsligt var hon — insomnad. Vi sågo på hvarandra leende, vi kände till det, men hon sof icke som andra människor, hon tycktes kunna höra på samma gång, ty förekom där något, där hon ville vara med, var hon plötsligt vaken och liflig som en lärka. Det behöfver väl icke tilläggas, att det endast var undantagsvis och vid en diskussion utan viktigare afgöranden, en sådan blund kunde öfverraska den eljes mer än alla andra vakna och intresserade.

Men det var framför allt som värdinna stora skaror minnas henne. Där skulle man se henne i hennes hem vid Röda bodarne eller på Malmstorgsgatan eller ännu hellre på det vackra Lyran, sommarbostället vid Mälaren med de många gästerna. Här var den naturliga ramen för hennes eleganta personlighet och älskvärda konversationskonst. I staden — hur gifvo icke det praktiska möblemanget, de utsökta taforna, de smakfulla bysterna och blomgrupperna en imponerande lifsglädje åt samvaron; en stolt prägel af rikedomens lätthet att behärska de gröfre behovnen, att lyfta som fjäderlätta leksaker hvad som annars förefaller som tunga bördor, bröt bekymrens ok; det låg i luften, att man kände detta — men rikedomen tryckte ej, den var ej ett anspråk, en höghet, en öfvermakt.

Lätta artistsjälar fladdrade omkring i denna luft, insögo dess blomsterångor med samma välbehag, som tungsinta filosofer betänksamt

satte stöflarna ned i de tjocka mattornas mjuka väf. Allt hvad lifvet har besynnerligt och motsatt, nyckfullt och växlande stämmer möte i en sådan krets. Oberömdheter, som blifva berömdheter, skaka där hand med berömdheter, som blifva oberömdheter, allt eftersom tiden går. Det är ungefär samma typer öfverallt: aktriser, som man lätt känner igen på deras värtaliga gester och stora ögon, som se en ända in i botten på själen; naturligtvis saknas minst här, där sonen är Musikaliska akademins sekreterare, en mängd unga damer, som skola bli något utomordentligt i musikkväg, som icke tro på någonting som helst vare sig i denna värld eller den nästa utom på musikens allt förlossande makt och så förstas på makten af sitt smålöje och koketteriet med sin solfjäder; där finnas också mera anspråkslösa unga målare, som ingen kan slå på fingrarna med färgproblem, men som skulle stå sig slätt i en examen i rättstafningskonsten; professoren i vetenskapsakademien, som tyckas veta allt mellan himmel och jord med undantag måhända af konsten att knäppa sin väst och knyta sin halsduk — med andra ord samlingen är brokig och fulltalig, och den är sig så där temligen lik här och i Paris, nu och för hundra år sen.

Den icke minst intressanta i den äldre kretsen var säkerligen värden själf, fru Linnells förste man, rektor Svedbom, en fint bildad man med mångsidiga intressen. Bland gästerna kunde man få se den spensliga Fredrika Bremer, litet öfverspänd och guvernantartad, Björnson, då för tiden salongshöfding, lika allsmäktig som han nu är bondehöfding, den gåtfulle Ibsen med de tätt sammanbitna läpparna, lutad mot en kakelugn, men som en gång tog bladet från munnen i »ballongbrev till en svensk dame», som just var fru Linnell. Där gick Wikner, en stor gunstling hos värdinnan, med sitt hängande hufvud, och där kunde man ända in på sista tiden träffa fruarna Adlersparre, Ankarsvärd, Retzius, Kerfstedt, Lea eller höra fru Nybloms lustigheter, som hvarken skonade gamla eller nya skolan i vår moderna literatur.

Om också en god del af hvad man med ett fult namn kallade salongliberalism sög sin näring här, så var det ej ställets fel, det var det dåvarande Sveriges fel, om det var ett fel, och dessutom är det oundvikligt. Man kommer ej tillsammans i en salong för att vara riksdagsman och partimänniska, utan för att vara människa rätt och slätt och god kamrat. Detta kamratsällskap mellan män och kvinnor, som smutta sitt te tillsammans och meddela sina intryck om dagens ditt och datt, den sista boken och den sista pjäsen, medför en del kottetiväsen, det är sannt, men är det icke mera afunden än den opartiske betraktaren, som ond göres däröfver? Att det låg en viss ytlighet i den tidens sätt att bedöma samhällsfrågor måste medges. Historieskrifvaren kommer nog att påpeka detta: den tiden var fallen för stora idéer, och den glömde ibland de närmaste målen för de aflägsnare. Fru Linnell var icke ytlig, men hon var barn af sin tid, och hon hade tidens metod att låta taga sig af det nya. Att tankearbete ej hörde till de saker, som af-

skräckte henne, utan som lockade henne, märktes lätt, men hon hade behof af ett visst ombyte af idéer, som Spurgeon en gång förliknade vid det kroppsliga behovet efter luftväxling. Om vi vilja kalla det för en ostadighet, så kunna vi göra det, och vi kunna se ett exempel på hennes mångpröfvande experimenterande med nya andliga riktningar i hennes intresse mot slutet af sitt lif för teosofins drömmar, federationens kamp mot samhällsolyckorna, pietismens grubbel öfver världens gåta och människoslåktets fördärf och problemdiktningens glädjelösa frågande och frågande. För den nuvarande medelåldersgenerationen, uppfostrad i otro på någon plötslig förändring i människonaturen, allt för flegmatisk kan hända, när det gäller de stora målen och de stora frågorna, de fjärran utsikterna och framtidsmöjligheterna, kunde denna andliga rastlöshet ibland taga sig något fantastisk ut. Men det är ju å andra sidan också faktiskt, att tron ännu i dag verkar under, att det djärfva försöket bereder möjligheter, där inga förut funnos, och det är möjligt, att fru Linnell med sin barnliga tro såg längre och djupare än vi, som tviflade.

Äfven praktiskt förstod hon att verka, hvarom vittna de talrika allmänna värf, i hvilka hon tagit del: Handarbetets vänner, Eugeniahemmet, Föreningen försinnesslöa barn, Klara skydds- och arbetsförening, Fredrika Bremer-förbundet, Föreningen för gift kvinnas eganderätt, Läsesalongen äro namnen på de inrättningar, sällskap och stiftelser, där hon gagnat antingen som ledamot eller på ännu mera ingripande poster. Härtill inskränkte sig dock icke hennes välgörenhet. Huru mången fattig har icke med tunga steg vandrat uppför hennes trappa och med ett helt fång af ljusa förhoppningar skyndat nedför den igen, med en välsignelse öfver gifvarinnan, så varm som endast ett jublande tack-samt hjärta kan gifva den. Hur mången har hon ej gett den dyrbaraste gåfva af alla, förnyad arbetskraft, genom att ge lifvet den riktning, som den arbetande behöfde för att utveckla sig. Jag tänker särskildt på de konstnärer, hon understödt och uppmuntrat, dessa bräckliga varelser, hvilkas andliga skaparkraft lefver på vår, blommor, färger, kärlek, och för hvilka en resa till Italien eller en vistelse utrikes eller blott nyhet i intrycken äro en hälsodryck, som förnygrar deras talang. Så fick Fredrika Bremer sin resa till Grekland bekostad af fru Linnell, och hon var en mästare att utdela sådana gåfvor och gjorde kurer, som ingen doktor kunde eftergöra. Det var ej sällan hennes hjälpsamhet missbrukades, men det nedslog henne icke att fortsätta. Under den sista svåra vintern bespisades massor af folk i hennes kök. Somliga missbrukade på det mest oförsynta sätt hennes godhet. Hon blef mycket ond, hon förklarade, att hon skulle stänga sina dörrar för dem — för alltid och obevkligt. Men, sade den, som berättade detta för mig, hon kunde det icke. Om några dagar hade hon tagit emot dem ånyo. Och om det hände på gamla dagar, att hon ville draga sig från sina många förtroendeuppdrag... Nej, hon fick icke, det var allas åsikt, hon var den milda fridsstifterskan, som ingen kunde motstå, med

honne gick det lätt, när hon trädde emellan, utan henne gick det *icke*. Och om hon hade sina sorgliga erfarenheter inom fattigpraktikens område, så tröstade det henne säkert att veta, att blott den sak, som lyser öfver alla och icke är förmörkad för någon, också *hinnes* till alla, och att den, som lyser öfver både goda och onda, är den enda rätta bilden af den allbarmhäftiga kärleken.

Vid sitt frånfalle, som inträffade måndagen d. 12 sept., var fru Linnell 76 år gammal; hon var född d. 14 juli 1816. Hennes föräldrar voro lektorn vid Hernösands gymnasium Olof Fredrik Forsberg och hans hustru, Catharina Margaretha Svedbom. Hennes lif var ej utan växlingar och olycksslag: hennes förste man, rektor Pehr Erik Svedbom, med hvilken hon ingick äktenskap år 1842, dog 1857, och byråchefen Carl Abraham Linnell, med hvilken hon var omgift sedan 1860, gick bort år 1882. Af hennes söner är den äldre sekreteraren i Musikaliska akademien, dr W. Svedbom, den yngre, en rikt begåfvad gosse, angreps tidigt af en obotlig sjukdom. Man torde ha grundad anledning att hoppas, att äfven för eftervärlden ej fru Linnell blir ett okänt namn, om något utdrag ur hennes brevväxling med samtidens intressantare personligheter kommer att se dagen. Hennes många vänner skola i alla händelser ej glömma henne. Det fanns ett namn, som gafs henne halft på skämt och kanske icke alldeles i vänlig mening under hennes medelålder, namnet »lilla rektorskan»; det fanns ett annat, som blef hennes speciella tillhörighet under hennes ålderdom, och som skall uttränga det förra, namnet: »lilla tant». Det fanns nog ingen i Stockholms stad, som hade så många, som använde den titeln, men alldeles säkert fanns det ingen, till hvilken så många använde den med *detta* uttryck, *detta* uttryck af tacksamhet och kärlek, som var naturligt, när den riktades till henne.

Hellen Lindgren.

Maria.

*Maria, min första kärlek
så ren som dalande snö,
en kyss på din skära panna
kom alla sorger att dö,
en hoiskning från dina läppar
gaf stämning så ljuf och still,
som när lärkan på vingen hvilat
en vårdag med klingande drill.*

*Maria, min första kärlek,
din tanke var ljus och vek
som majsolens fagra stråle
bland spirande löf i lek.
När bottenlöst du lät sjunka
i min din jungfruliga blick,
en evighet af sekunder
i ljufva drömmar förgick.*

*Maria, min första kärlek,
på jorden är lyckan half,
en ros mellan frostkalla drifvor,
ett bleknadt regnbågshvalf.*

*Förklungen är melodien,
som genom ditt väsen ljöd.
För god för den syndiga jorden
du var, och så blef du död.*

*Maria, min första kärlek,
hvert också med mig det bär,
på mina tankars riksväg
du käraste milstenen är.
Och tända sig smärtors blodröda
facklor, de slockna och dö,
när fridsamt däröfver dalar
ditt minnes bländhvita snö.*

Fredrik Nycander.

Respektera individualiteten!

Af

Hanna Kamke.

Hvarje människa har vissa naturliga, just henne tillhöriga egenskaper, genom hvilka hon skiljer sig från alla andra väsen af samma art. Summan af dessa egenskaper utgör hennes individualitet eller den för henne egenomliga beskaffenhet, som kännetecknar henne som individ. Endast om hon lefver individuelt, d. v. s. i öfverensstämmelse med sina naturliga anlag, kan hon uppnå den fulla utveckling och den lycka, hvartill hon egentligen blifvit bestämd. Förutsättningarna till en sådan, på en naturenlig utveckling grundad lycka äro gifna för alla, men få äro de, som vinna just denna lycka eller utvecklas till hela den kraft och skönhet, hvartill de ursprungligen ämnats. Detta sorgliga faktum har sin grund däri, att man i uppfostran allt för litet beaktar de naturliga anlagen, den individuella beskaffenheten, och helt enkelt dresserar efter schablon.

Det ligger i sakens natur, att skolan med sin nödtvunget skematiska undervisning ej kan fästa mycket afseende vid individualitet och därför ej håller ensam kan dana karaktären. Hon kan visserligen gifva allmänna grundsatser, men hon har hvarken tid eller tillfälle att öfvervaka, att dessa grundsatser också verkligen tillägnas af de unga och blifva bestämmande för deras viljeriktning. Största delen af detta arbete måste därför falla på hemmets eller rättare sagdt på moderns lott. Hemmet skall vara den plantskola, där karaktären grundlägges och utvecklas för att sedermera vinna stadga i lifvets strid, och modern den trädgårdsmästare, som med ömma händer vårdar den späda plantan. Hon skall vaka öfver de gryende anlagen och genom sin vård framdraga dem i ljuset. Men liksom växten fordrar en god jordmån och en passande luft för att kunna frodas, så måste äfven den unga människoplantan urväxa i en god jord och vara omgifven af en ren atmosfär. Ädla, goda grundsatser böra råda i hemmet och hela samlifvet vara genomträngdt af kärlek, sanning och sedlig renhet, då skall äfven barnet upptaga dessa grundsatser i sin själ och småningom frivilligt, liksom drifvet af sin inre natur, utöfva de dygder, det lärt sig att älska och ära i hemmet.

Men för att modern i sin uppfostran skall kunna uppnå de goda resultat, hon åsyftar, måste hon alltid fästa afseende vid de sär-

skilda, individuella anlagen och ej söka stöpa alla i samma form. Hon bör stödja och stärka det svaga sinnet, förmildra det kraftiga, men därför ej söka bryta detsamma, utan leda det in på en sådan väg, att det kan nyttigt använda sin kraft. Allt dåligt, som vill uppväxa, måste borttagas, och mindre goda anlag med mildhet och förstånd bortarbetas. Man bör dock ej tro, att det goda kan utvecklas eller det onda utrotas inom mycket kort tid, ty i naturen tagas inga språng, och allt tar sin lugna utvecklande gång, vare sig till godt eller ondt. Om modern, såsom naturligt är, bär inom sig ett ideal, efter hvilket hon skulle vilja bilda sitt barn, så bör hon ej förtvifla, om det ej lyckas henne på samma sätt, som hon tänkt sig, ty kanske detta ideal bär en helt annan individuell prägel, än hennes barn af naturen fått. De sedliga grundsatserna måste ju visserligen för alla vara desamma, ty hvad som är rätt, är rätt, men individualiteten gifver en färgskiftning åt karaktären, att den framträder i ett helt nytt, men därför ej mindre skönt ljus.

Emellertid skall man ej fästa afseende blott vid barnets moraliska egenskaper, utan också gifva akt på dess intelligens och söka utforska, åt hvilket håll dess begåfning ligger, så att det kan utbildas i öfverensstämmelse med sina anlag och en gång i lifvet antaga en hedrad ställning. Huru många mänskliga framsläpar ej sin tillvaro ledsen och uttråkad, emedan hon i ungdomen ej fick utbilda sina naturliga anlag och blef ställd på en plats, för hvilken hon saknar begåfning och för den skull äfven håg. Otaliga människor drivas blott af högmod in på de lärda banorna och föra därför en tynande, mer eller mindre otillfredsställd tillvaro, både hvad ekonomien och glädjen af arbetet beträffar. Och ändå böra denna glädje och hängifvenhet åt arbetet finnas, om ett godt resultat skall kunna nås.

Därför, tag noga reda på anlagen och utbildade dem samvetsgrannt och grundligt, oberoende om det arbete, dit barnets begåfning visar, af trångbröstad fördom ställes högre eller lägre i rangskalan. Vi hafva sagt, att utbildningen skall vara grundlig, och det med fog, ty mycket ofta försyndas häremot, då den unge mannen och isynnerhet den unga flickan skickas ut i världen blott halft och yligt förberedda för sitt kall. Hvad under, om en sådan yngling eller en sådan flicka snart ökar antalet af de många *platssökande*, öfver arbetsbrist klagande individerna.

Vår tid är specialstudiets tid, och då fordringarna till följd därpå ställas så högt på den enskilde, bör också hvarje fader och moder söka låta barnet ägna sig åt ett särskildt, med dess naturliga anlag öfverensstämmande fack och drifva det att däri uppnå den möjligast största framgång. Den unge bör tidigt vänjas att ställa målet högt och lära sig att på sitt område söka blifva den bäste och främste.

Det klagas öfver arbetsbrist, och ändå är det så svårt att få dugliga arbetare, isynnerhet om någon större yrkesskicklighet är af nöden. Detta visar sig på alla områden, till och med på den lärda vägen, där ju förberedelesn i allmänhet dock är mera grundlig. Sök till exempel en spåklärare eller lärarinna, som fullständigt behärskar ett språk, både hvad dess grammatik, skrifning, konversation och literatur beträffar, och du kan vara öfvertygad att finna blott få, men detta fåtal äfven öfverhopadt af arbete. Att samtidigt kunna fullt behärska tre, fyra språk är hardt när omöjligt, och den beträffande skall alltid öfverflyglas af någon annan, som gjort ett språk till sitt specialstudium.

Vidare kan man vara öfvertygad, att skickliga, i sitt fack grundligt bildade köpmän heller aldrig sakna plats, att dugliga, yrkesskickliga handverkare alltid få arbete. Skomakare, skräddare, sömmerkor måste påtvingas i veckor, t. o. m. månader på förhand, och vi hafva själfvä sett, att detta varit fallet äfven med arbetsamma dugliga hjälpustrur. Men hvar finnes då hela denna rad af arbetslösa, hvarför anmäla de sig ej? De finnas där nog och anmäla sig äfven, men de kunna ej användas. De hafva ej lärt sig att arbeta, de hafva ej helt ägnat sig åt något och kunna därför ej heller grundligt och på eget ansvar fullgöra ett uppdrag.

Om vi förorda, att hvarje barn skall få utbildta sina individuella anlag och i öfverensstämmelse därmed välja sitt kall, så göra vi det under den förutsättning, att bildade föräldrar samtidsigt gifva sina barn en sådan allmän bildning, att den ej blott kan verka befruktande på det särskilda kall eller yrke, de valt, utan äfven för dem öppnar de kretsar, dit barnet af födelsen hör, men på grund af det valda kallet eljes ej skulle vinna tillträde. Sker detta, skall mångt yrke höjas och handverket ej längre betraktas som en lägre, de obildade förbehållen sysselsättning, utan den insikten småningom vinna fastfäste, att bildning och yrkesskicklighet på praktiska områden mycket väl kunna förenas.

Ehuru man således bör söka lära känna och äfven respektera barnets individualitet, så bör man dock taga sig väl till vara att ej som individualitet stämpla sådant, som endast är bevis på själfsväld och egensinne. Det är ej alltid lätt att här träffa det rätta, isynnerhet om man i början försummat att sätta sig in i barnets natur. Modern skall studera sitt barn, liksom trädgårdsmästaren studerar sina växter. Hon måste känna dess säregna natur, villkoren för dess tillväxt och förkofran, hur mycket solsken, hur mycken allvarlig strängighet som kräves af just denna individualitet. Hon bör bemöda sig om att allt djupare intränga i barnets sjäslif, så att hon vet, hvart-hän hon skall vända den tuktande saxen för att bortklippa de vilda skotten, hvar hennes mjuka händer skola stödja och hjälpa svagheten.

Enda sättet att så lära känna sitt barn är att flitigt umgås med detsamma både i allvar och nöjen. Äfven när barnet leker för sig själf eller med jämnåriga och tror sig obehärdadt, bör modern oförmärkt gifva akt på detsamma för att från alla sidor lära känna dess skaplyne. Ett hufvudvillkor för att modern skall kunna rätt intränga i sitt barns inre och äfven för framtiden bevara sig dess förtroende, är att hvarje kväll låta det frivilligt omtala sina fel och förseelser, låta det bedja Gud om förlåtelse, för hvad illa det gjort, och uppmuntra det att dag för dag ånyo strida emot sina onda böjelser, så att det äntligen vinner seger. Genom denna dagliga själfpröfning inför modern vänjer barnet sig att tänka öfver sig själf, dess samvete blir vaket och ömtåligt, och det lär sig att tidigt mäta sina handlingar efter en sedlig måttstock och blifva strängt emot sig själf. Här fordras dock af modern en vaken uppmärksamhet, att barnets själfpröfning göres med allvar och uppriktighet och i den sträfvan att lätta samvetet, så att det må kunna fullt af frid och glädje uppsöka sin bädd.

Vill modern emellertid lära rätt känna sitt barn, bör hon ej blott lyssna till de dagliga bekännelser, hvartill det af sitt samvete drifves, utan äfven låna ett villigt öra till förtroendet om dess små fröjder och sorger. Stöt aldrig tillbaka ditt barn, när det kommer med

hjärtat öfverfullt af glädje eller sorg, utan slut det i din famn och låt det där jubla eller gråta. Tar du i barndomen del i dess glädje och sorg, då skall en gång äfven ynglingen och jungfrun, mannen och kvinnan komma till dig med sina visserligen större, men därför ej mera djupt kända fröjder och sorger.

Om vi å ena sidan betona, att barnets individualitet skall respekteras och det uppfostras på grund af sina naturliga anlag, så vilja vi å andra sidan framhålla, att barnet skall uppfostras äfven till aktning och respekt för andras individualitet. Tyvärr ser man i lifvet alltjämt ett ringaktande och ett nagelfarande af andra, hvilkas personlighet är skiljaktig från ens egen, och man glömmet beständigt, att naturen uppenbarar sig i tusentals olika, men därför ej mindre berättigade former. Respekterandet af andras individualitet skall öfvas redan i barndomen gentemot syskon och kamrater, och barnet må aldrig tillåtas att med ringaktning uttala sig om en annans personlighet, begåfning eller smak, därför att den ej går i samma strömfåra som dess egen. »Hvad du är dum», är ett uttryck, som aldrig opåtaladt bör få gå öfver barnläppar; den ena kan vara klok i ett, den andra i ett annat, och därför är det bäst, att barnet vänjes att afhålla sig från förhastade omdömen. Har det ej lärt sig att bära respekt för olikartade naturer, då kanske den tid kommer, då modern med sorg varseblifver, att det barn, hon med sådan försakande ömhet vårdat, blickar ned äfven på henne.

Aktning för andras personlighet förutsätter en med själfaktning parad *ödmjukhet*. »Ödmjuka dig» är ett ord, som bör djupt inpräglas i barnasinnets, men som äfven modern dagligen bör tillropa sig själf för att i denna så viktiga sak kunna föregå sitt barn med godt exempel. Modern bör själf taga sig till vara att klandra och fördöma andra, därför att de hysa andra åsikter, hafva en annan riktning än hon själf. Hur vet hon, att just hennes väg är den rätta, och kunna ej olika vägar föra till samma mål? Ehuru ingen dagtingan med det onda får ske, så bör man dock ej ensidigt bedöma personerna och deras lif blott från sin egen ståndpunkt.

För att ett sådant respekterande af andras individualitet skall kunna äga rum, erfordras en varm människokärlek, som villigt erkänner förtjänsten, aktar äfven det lilla och med mildhet dömer svagheten och bristerna. Här som i all uppfostran gäller det, att modern, den uppfostrande, själf söker blifva allt mera genomträngd af denna varma, öfverseende kärlek, att den småningom äfven meddelas åt hennes barn, så att detta vinner den hänsynsfullhet och takt, som är den rätta proberstenen på hvad människans bildning är värd.

Till hänsyn emot andra således är det, som den unge skall uppfostras, utan att han därför behöfver förlora något af sin egen personlighet, ty just när jag rätt är min egen individualitet, kan jag förstå att tillbörligt uppskatta den fordran på aktning, som den andres, från min skiljaktiga natur ställer på mig.

Slutligen skulle vi här vilja tillägga ännu en sak, som tyvärr allt för litet beaktas. Vi mena hänsynsfullheten familjemedlemmarne inbördes emellan. Emot främlingar tror man sig i allmänhet behöfva vara mera hänsynsfull än emot sina egna, och man försvarar sin bristande takt i hemmet med den ursakten, att det ej är så noga, då de ju ändå veta, att man håller af dem, och att det vore obekvämt att behöfva pålägga sig ett tvång. Männe kärleken till ens egna verkligen kan vara så luttrad och

ren; när det behöfves tvång och själfbehärskning för att gifva den ett hänsynsfullt och fin-känsligt uttryck? Kanske då äfven den takt, man bevisar i umgänget med främlingar, beror blott på fruktan för det allmänna omdömet och har sin rot ej i ett verkligt kärleksfullt, bildadt sinne?

Syskon skola sinsemellan umgås höfligt, barn vara vördnadsfulla mot sina föräldrar och hafva aktning för den tid dessa tillhöra. Utan den förra generationens arbete skulle den nuvarande ej vara, hvad den är, ej kunna verka, såsom den gör. Men äfven föräldrar skola hysa aktning för det goda i den nya tiden och ej vilja med maktbud nedhålla och bryta en ny generations sträfvanden, utan äfven i kärleken för det gamla alltid göra rättvisa åt det nya och alltid minnas, att det fanns en tid, då äfven de stödde sig på och höjde sig öfver det gamla samt kämpade äfven de för en ny tids intressen.

»Att skiljas...»

»Du kunde åtminstone... kors, hvad du ser hängfärdig ut. Inga är väl inte sjuk?»

»Nej.»

»Hvad behöfver du då sitta och se så där ut? Det är just trefligt, när man kommer. Har tårar i ögonen... Hvarför det?»

»Jag blef så glad, när du kom.»

Det var underligt, hvad hon såg söt ut! Var hon söt? Det hade han inte tänkt på. Tyckte hon verkligen, det var roligt, att han kom hem? Det hade hon aldrig sagt förut. Han brukade just inte vara vänlig mot henne, men det brukade hon ju inte heller mot honom.

»Tycker du, det var roligt? Barnsligheter! Du är ju gammal nu.»

»Tjugusju år — inte är det så värst mycket.»

»Så värst mycket,» han drog på munnen, »nej, det kan du kanske ha rätt i. När jag tänker rätt därpå, ser du mycket yngre ut; det lifvet klär dig. Hvarför har du aldrig begagnat det förr?»

»Det har jag haft minst hundra gånger.»

»Åh, så du drar till. — Hvad läser du? Idun.»

»Nej, du får inte se, hvad jag läser; det är ingenting.»

»Nej, det kan väl hända, men jag vill se ändå. Jaså, du läser »Att skiljas...» Ja, gärna för mig, höll jag på att säga.»

Hon steg upp och började ifrigt syssla med silfverpjaserna på skänken. Han tog tidningen och läste om den lilla flickan, som inte visste, om hon ville vara hos pappa eller mamma, som helst ville, att båda skulle stanna hos henne, och som därför slog sina små starka armar om far och mor, så att de icke maktade frigöra sig. Han kastade tidningen från sig på bordet och tände sin cigarr.

»Så dumt! Befängdt pjoller!»

Det kom litet hest fram; han harklade:

»De här cigarrerna äro inte bra. — Hvad ni fruntimmer äro roliga ändå... Hrm — hrm — fördömda cigarrer!»

Han gick ut ur rummet.

»Adjö; jag går ut.»

»Adjö, min vän —»

* * *

Hon satte sig i fönstret och tog tidningen åter. Nej, nu orkade hon inte läsa mera. Hvad det var vackert ute; det hade varit kvalmigt hela dagen; nu hade vinden vändt sig, och det blåste friska fläktar. Molnen, som sett så dystra ut, hade guldkantats af solen, och hafvet glittrade i återskenet från guld-bården. Det gjorde nästan ondt att se därpå.

»Mamma, mamma,» ropade från trädgården en frisk barnaröst, och ett litet lockigt hufvud stack upp ur blomsterrabatten, »jag har så roligt; jag leker mamma och pappa med blom-morna. De här två de tycka så mycket, mycket om hvarandra, de kunna aldrig skiljas. O, hvad det är roligt, allting är roligt; är det inte det mamma?»

»Det är roligt, att du kan leka och vara glad, lilla barn.»

»Hvar är pappa?»

»Pappa har gått bort.»

»Kommer pappa snart hem?»

»Nej, han kommer inte hem i kväll.»

Hon nickade åt den lilla och stängde fönstret. — Om hon skulle läsa — nej, hon hade ingen lust. Om hon skulle gå ut med Inga — nej, det lockade inte heller.

Så underligt, hon tyckte det gick i tamburen; inte kunde Hanna vara tillbaka redan? Hennes man — nej, han brukade aldrig komma hem så dags, det visste hon nog.

Han stod framför henne.

»Greta!»

»Nej — men — är du hemma! Jag undrade just...»

»Jag — jag» — han såg litet generad ut — »jag tyckte inte det var trefligt att gå på börsen i kväll. Vill du inte kläda på Inga, kunde vi ju gå tillsammans ut till »Kullen» och dricka kaffe. Det är så skönt väder.»

»Jo, det blir hon nog glad öfver.»

Den lilla kläddes i sin röda kappa, och mamma knöt på den lilla hufvan, böjde sig ned, kysste sin unge och hviskade:

»Hvad det är roligt, allting är roligt!»

»Ring».

Tjänstebetygsfrågan.

Hänvisande till uppsatsen i n:r 34 af Idun, bedja vi härmed få hänleda ärade hus-mödrars uppmärksamhet på de formulär till tjänste- och afskedsbetyg, som åtfölja detta nummer. Genom att upptaga och samarbeta de bästa idéerna från de i täfingen deltagande olika förslagen, ha vi sökt åstadkomma ett möjligast tillfredsställande betygsformulär. Författaren till den i n:r 34 införda uppsatsen betonade vikten af, att *likformiga betygsblanketter för tjänarinnor komme att användas i hela vårt land*. Vid det virrvarr, som nu är rådande i fråga om betygen, är det nämligen nästan omöjligt för en husmor att med tillförsikt fästa afseende vid dem och rättvist bedöma deras relativa värde. Om en likformig blankett antoges i så vida kretsar som möjligt, vore därför mycket vunnit, och vi uppmana samtliga våra läsarinnor att verka härför genom att upptaga och fasthålla vid här framlagda formulär.

Formulär med den i dagens nummer förekommande uppställningen äro under tryckning i vackert format på godt papper och kunna rekvireras genom Iduns expedition, Stockholm, till ett pris af 5 öre pr styck för tjänstebetyg och 4 öre pr styck för afskedsbetyg. 5 stycken af hvardera slaget sändas portofritt mot

insändandet af 35 öre och 10 stycken af hvardera slaget likaledes portofritt för 65 öre, allt i frimärken eller helst sparmärken.

Sport.

Nutidsbild, tecknad af Ave.

(Forts. o. slut fr. föreg. n:r.)

Åter glimmade det till i Davidas ögon, men nu var det vrede; hon följde dock med, ty hon kände, att fru Marias uppmärksamhet blifvit väckt och måste söfvas.

»Davida, låt bli allt sådant där!» sade fru Svingler, då hon fört in sin svägers fästmö i mjölkammaren.

»Hvilket det där, kära Maria?»

»Din gamla sport. — Du vet, att då flickorna därinne uppräknade notariens meritlista, kunde jag gifvit dem ett motstycke — Albert är icke den förste trolofvade karl, som du, genom din trolska skönhet, lockat till dig. Jag har aldrig nänts att säga Albert, att han svikit en god och bra flicka för en erkeko-kett.»

»Du kan aldrig förlåta mig, att jag vunnit din unge sväger, fast du ju själf ifrigt dref på, att vi skulle förlofva oss.»

»Ja, sedan du snärjt honom och i så hög grad blottställt hans rykte, att...»

»Nej, nu är du för lustig, Maria! Kan du också en karls rykte blottställas?» log Davida utan ett spår till vrede.

»Ja, det är just hvad det kan,» svarade fru Svingel med eftertryck, »och mycken sorg, synd och många bekymmer skulle undgås, om unga kvinnor ville på allvar lära sig förstå, att ynglingen, lika så väl som flickan, har sitt sedliga rykte att tillvarataga. Du, Davida, blottställde min sväger så, att en förlofning emellan er två blef nödvändig, om han icke skulle rent af lida andligt skeppsbrott, sedan hans första fästmö löst honom från förbindelsen med henne.»

»Men, kära du, hvarför rör du nu upp i de där ledsamma sakerna? Du kan då icke säga annat, än att jag under dessa två år undvikit allt, som kunnat bedröfva Albert.»

»Du menar, att du icke idkat din gamla sport, sedan du själf blef förlofvad. Här har ju icke varit någon lägenhet därtill; jag har ju under denna tid blott tagit rent af omöjliga manliga individer i huset; men i dag har jag sett tillräckligt för att misstro dig.»

»Jag är själf ledsn öfver min lilla obetänksamhet; jag kom för ögonblicket ej ihåg, att jag bör vara på min vakt mot notarien.»

Davida såg verkligen så nedstämd och bedröfvad ut, att fru Maria ångrade sina häftiga förebråelser: hon hade icke tillräckligt djup människokänedom till att misstänka äktheten af ett saktmod, som ej byttes i harm vid så hänsynslöst uttalade tvifvel på Davidas sedliga allvar.

Sommarmånaderna förflyto i ro och lugn; hvarken Davida eller notarien gaf anledning till några anmärkningar; de tycktes båda ha nedlagt sin gamla sport.

Endast madam Rönn visade, att hon fortfarande hade sina egna tankar om hjulryttaren, och hon yttrade äfven då och då samma slags ovilja mot häradskrifvarens fästmö.

Ju längre sommaren led mot hösten, dess flere göromål tycktes häradskrifvaren få; man undrade därför ej på Mariero öfver, att hans

ansikte fått ett så egendomligt frånvarande uttryck, och att han så litet syntes till bland husets sommargäster och blott ägnade helt korta stunder åt Davida.

En lördag i början af september, då madam Rönn hjälpte fru Maria att plocka skär-bönor ute i köksträdgården, yttrade madamen plötsligt:

»Nej, nu kan jag inte tåga längre!»

»Hvad står på?»

»Det står på, fru, att studenten, en af fröknarna och den äldre ungarlen, som säges ha kommit hit för att finna sig en passelig fru, nu veta lika så mycket om hjulbeningens och fröken Davidas brefskrifning och spatserpromenader som häradskrifvaren och jag.»

»Så-å!» hördes fru Marias röst dämpad, där hon stod gömd för madam Rönn af bö-nornas bredblådiga rankor. »Och hur vet min sväger...»

»Genom mig, förstås, ty jag har aldrig trott de där två mera än jämt; de äro ju så lika hvarandra i ögonen, vet jag.»

»Det var visst inte mer än fjärde eller femte dagen efter det som han kom hit med ring på fingret,» fortfor madam Rönn halfviskande, »som jag såg honom hjula förbi min stuga och ta hela landsvägssvängen ned till kröken vid skogen. Men då han sedan ej blef synlig i backen, som han ju borde blifvit, om han farit på rätta vägar, for den tanken i mig, att han vikit in på skogsvägen, som går tillbaka hit förbi parken. Jag satte af genstigen hit, såg fröken Davida komma ut med matkorgen, som hon skulle bära till den sjuka madam Holm, följde efter henne, såg henne och hjularen prata med hvarandra både länge och väl, och när detta sedan blef en nästan daglig vana, talade jag om det för häradskrifvaren, ty jag har alltid tyckt honom vara en rent för god karl till henne.»

»Hvad sade han då?»

»Ingenting för tillfället, men ett par dagar efteråt kom han in i min stuga och sade sig visst ha glömt att säga mig, att allting var som det skulle vara emellan de två, som jag talat om, och att jag skulle hålla saken hemlig för alla så länge, på det intet onödigt skvaller skulle uppstå. Sedan har jag flere gånger sett dem byta bref med hvarandra, och hur det gått till, att flere än jag sett detta, vet jag inte; men säkert blir här nu ledsamheter, om inte häradskrifvaren sjunger ut med hvad han menade, då han sade mig, att allt var regäldt...»

»Ja, det är nog på tiden nu; vi ha också tänkt, att det skulle bli i morgon. Har madam flere kycklingar att sälja mig? — Jaså, tio. — Jo, de räcka till. Kom hit i morgon bittida med dem och stanna så här och hjälp till med middagen.»

Fru Svingel kom ändtligen fram på trädgårdsgången; hon såg något upphettad ut, men så föll också kvällssolen rakt på det gröna snår, hvari hon stått så länge.

Madam Rönn dolde illa sin missträkning; hon hade trott sig få bevittna ett gripande uppträde, men så sade också fru Svingel, att allting var som det skulle vara. »Konstiga människor ändå de bildade!» mumlade hon, då fru Maria med ett litet leende lämnade henne och gick ned till sin svägers kontor.

Då sällskapet denna afton stod i begrepp att säga god natt åt hvarandra, yttrade husmodern sin önskan, att alla hennes gäster måtte infinna sig vid den lilla festmiddag, som hennes sväger ville gifva i morgon. Det var en bemärkelsedag, som han önskade fira;

han hade dock förbehållit sig nöjet att själf i morgon lämna närmare förklaring.

Alla hade infunnit sig i sällskapsdräkter; Davida var strålande skön i gräddfärgad ylleklädning och prydd med blekröda rosor; samtliga herrarne hade af henne erhållit hvar sin blomma, och det var väl blott händelsevis, som notariens frack pryddes af en blekröd ros.

Stämningen vid middagsbordet var liflig, häradskrifvaren var, mot vanan, nästan uppsluppen. Han satt bredvid Davida, som vid sin andra sida hade notarien till granne; fru Maria hade själf ordnat alla platserna.

Nu kom deserten, och tillika med den in-buros champagnebuteljer och höga glas: det lifliga samtalet afbröts af jubel.

Häradskrifvaren reste sig upp.

»Mina damer och herrar! Dufven champagne, kallnad kärlek äro två obehagliga ting; denna senare förkasta vi alla — icke sannt mitt herrskap?»

»Jo-jo, hör, hör!»

»Och på det icke vårt vin må dufna, håller jag festtalet, innan vi hålla det i glaset, ty, mitt herrskap, det är en ung brusande, pärlande, skummande kärleks skål, som här skall tömmas. Två likstämda själar hafva funnit hvarandra. Stort och ädelt ha de handlat, mig ha de korat till att här kungöra deras kärlekssaga:

Hören och glädjens öfver den sanna, den rena kärlekens makt!

Han hade hört henne omtalas som en oemotståndlig tjuserska, fick lust att sätta sin egen osårbarhet på ett nytt prof. Kom, såg, segrade och besegrades; men inbiten sportsman, som han är, sökte han i det längsta rädda sin frihet genom att utgifva sig för trolofvad. Hon hade visserligen en fästman, men han önskar nu ingenting högre än att se henne för evigt bunden vid sin själsfrände. Och så: Salut med champagnekorkarna, då jag nämner parets namn! Herr notarien von Dünker och fröken Davida Behré! Dem ägnas ett trefaldt hurra!» — —

Korkarna flögo samtidigt mot taket — det syntes, att såväl studenten som den »åldrige ungarlen» voro inne i sina roller, men hurra-ropen uteblefvo; förvåningen, häpnaden gjorde de flesta af bordsgästerna stumma.

Skålen dracks, men bestörtning, harm och förlägenhet stodo så tydligt att läsa i notariens drag, att studenten vid anblicken där af brast i ett skratt, som smittade den åldrige ungarlen och grep sedan epidemiskt hela bordssällskapet, utom det förlofvade paret. Davida var likblek, hon stödde sig mot bordskanten, medan hon klingade med de gratulerande damerna.

Nu fylldes åter glaset, och häradskrifvaren tog åter ordet:

»Denna skål är för de nyförlofvades lyckliga resa! I nästa ögonblick skola de vara försvunna ur vår krets; vagnen, som skall föra dem till banstationen, väntar. Ett telegram har underrättat om, att fröken Davidas styfmor är dem till mötes vid tåget. Och nu tömma vi skålen för parets lyckliga resa både lärifrån och genom lifvet!»

Albert Svingler vände sig mot Davida; hon tryckte näsduken för sitt ansikte och störtade ut. Notarien följde henne.

En knapp halftimme därefter åkte de i häradskrifvarens täckvagn från Mariero. Deras kofferter skulle sändas efter dem senare.

Denna ofrivilliga förlofning blef aldrig tillkännagifven i tidningarna; men samma år, i

december, lästes däremot under rubriken vigde: Häradskrifvaren Albert Svingel och fröken Vivi Holmbo, Mariero.

Han hade sålunda lyckats återknyta förbindelsen med sin första fästmö.

* * *

I fjol lästes på husknutar och plank i en af våra fabriksstäder, att patron von Dünker ämnade hålla en serie föredrag öfver det berättigade i de socialistiska agitationerna. Hans titel, som tillkännagaf, att talaren var jordbrukare, drog folk, men bland åhörarna fanns åtminstone en, som visste, att den inbitne sportsmannen icke mera egde eller odlade så mycket som en landsbredd jord, utan nu bara lefde af denna nya sport.

Vid utgången från föreläsningssalonen hördes en karl fråga sin granne: »Går du nu med till frälsningsarméens sammankomst? De ha en otroligt vacker kadett där.»

»En flicka?»

»Förstås. Hon trängde sig just nyss fram till föreläsaren här, då han gick in, räckte fram 'Stridsropet' och bad, att hon måtte få frälsa honom.»

»Vet du händelsevis hvad hon heter?»

»Ja visst, Davida Behré.»

»Äfven hon är en inbiten sportmänniska,» tänkte någon, som, inklämd bland folkhoppen, hörde det korta samtalet.

Om pryddandet af våra hem.

Af Clementine von Braunmühl.

II.

Vi komma nu till en andra grundsats, som bör leda våra damer vid pryddandet af deras hem — *ordningskärlek* — och beröra därvid de hundratals små och större prydnadsföremål, som skulle tjäna till bostadens smyckande. Ja, skulle!

Jag måste då genast börja som en af mina bekanta, som tid emellan lät barnens alla sönderbrutna leksaker, fruns alla smutsiga *dons d'amitié* försvinna, då de voro en styggelse för hans ordningssinne. I hvarje hus samlar sig genom anhörigas välmening och smaklöshet, genom släktingars och bekantas vänlighet en sådan hop onyttigt prydnadskram, att man verkligen inte kan göra något bättre än att då och då rymma ut det, äfven med risk att kalla fram kära fruns tårar. Men om hon öfverhufvud vill göra anspråk på att draga *sitt* strå till hemmens pryddande, så måste hon börja med att aflägsna från detsamma allt, som icke pryder, som icke är skönt. På så sätt bidrages ofta negativt mera till hemmens pryddande än positivt. Alltså, bort med allt smutsigt, som ej kan rengöras, allt sönderbrutet, som ej längre kan begagnas, allt af dåligt material och allt smaklöst, som stöter sinnet för skönhet och soliditet — bort med det, eller förvisa det undan världens blickar till någon gömma för fromma minnen! Alla kittade eller trasiga glas, zinkadt porlän, majolika och stentrus må bannlysas från buffeten; i den mån de äro vackra och värdefulla, kunna de möjligen finna plats på matsalens dörrkrön och panelhyllor. Bort med den fläckiga bordduken, med den suddiga soffkudden, den slitna gardinen! Äro dessa föremål af värderikt,

gammalt material kunna de möjligen ännu pryda ett antikvitetskabinett eller en atelier; i brist på sådana rum må de få vandra till evig hvila.

Men på hvad vis kunna då våra damer genom *egot* arbete bidraga att smycka sina hem? Genom hvarje pryddad, som de förfärdiga med smak och stil och anbringa på passande plats.

Stil och smak äro grundbetingelserna för hvarje kvinnlig konstnärlig verksamhet. Det beror sannerligen icke på *huru mycket*, utan på *huru*. Hvad detta *huru mycket* anbelangar, felas då i våra dagar intet mer. Våra slöjds-kolor, privatateliererna, de illustrerade modetidningarna och mångfaldiga boklädsverk gifva anvisning att lära och utföra en massa kvinnliga handarbeten. Utom alla slag af broderier, som nu en gång för alla höra till damernas gebit, dragas keramiken, läderplastiken, glödrutningen, olika sorters målning, etsning, knyppling, konstgjorda blommor, gobelinsimitation m. m. inom det kvinnliga handarbetets krets. Förtjänar då också utförandet af alla dessa arbeten alltid sitt namn? Vi få skilja på två olika arter af arbeten: sådana, vid hvilka tillverkarinnan endast öfvertar den tekniska delen, och sådana, vid hvilka hon äfven skall uppfinna själfva teckningen, den konstnärliga delen. I det förra fallet kan det kanske vara nog, om hon, utom den rent manuella färdigheten, kunskapen om utförandet, äger tillräcklig smak för att välja det bästa bland befintliga manér och mönster. Alltid går hon säkrare till detta val af det goda och bästa, om hennes smak är skolad genom studiet af det sköna och det riktigas lagar, genom kunskap om stilen. Men alldeles oundgängligen nödvändig är denna stilkunskap, om någon af våra damer själf befattar sig med den konstnärliga delen af sitt arbete och därigenom höjer sig till hvad som naturligtvis ej blott fordrar *kännedom* om stil, utan äfven verklig förmåga, med ett ord *konst!*

I båda fallen kunna vi endast då tala om konsthandarbete, när såväl betingelserna teknisk fulländning som konstnärlig skönhet och korrekthet uppfyllas, och endast dylika arbeten kunna dana en pryddad för våra hem.

Men kunna vi nu fordra af våra damer, att de skola bli konstnärinnor för att bidraga till hemmens smyckande? Rättfärdiga resultaten den stora tidsspillan, årslånga inträngande studier? Fordra det kunna vi icke, men uttala det som en önskan och äfven försöka något litet belysa resultaten af ett dylikt företag.

Hela vårt konstindustriella lif och därmed en nationalekonomisk fråga af största betydelse beror af vaxelverkan mellan producenten och konsumenten. Den sistnämnde är den afgörande. Fabrikanten rättar sig efter den köpande publikens smak. Men nu är det ett egendomligt, ehuru — om vi ta vår kvinno-uppfostran i betraktande — nog så förklarligt faktum, att endast den blifvande producenten, men icke den mycket viktigare konsumenten noga och exakt utbildar sig. Med andra ord: att endast sådana flickor få lära sig konstnärlig färdighet, som skola förtjäna sitt bröd därmed. Vore det inte mycket viktigare, att de ägande kvinnorna, de som köpa konst- och konstindustriella artiklar, hade det rätta skönhetssinnet och begreppet om det i bästa mening stilrena? Hvilken socialpolitisk makt hvilat icke i kvinnans händer! Hvertill tjäna alla bemödanden från regering och korporationer att höja den fosterländska konstindustrien, när kvinnorna fortfara att hämta sitt siden från Frankrike, sina spetsar från Belgien och sina broderier från Schweiz? Ha vi ej själfva

lika god smak, och stämmer den ej bättre öfverens med hela vårt väsen? Och om kvinnorna säga, att det franska sidenet och de belgiska spetsarne äro bättre än de inhemska, så svarar jag dem: gif blott de inländska tillverkarne motsvarande uppdrag, och de skola lösa dem lika väl som deras främmande konkurrenter.

Och hvilken andlig vinning skulle ej kvinnorna hafva af detta studium af konstindustrien! Med hvilka lapprisaker, hvilka onyttigheter tillbringa ej dottrarna i våra lyckligare lottade familjekretsar sin tid, från det de lämna pensionen, till dess de gå i brudstol! Skulle ej denna tid få ett helt annat värde för dem, om de använde den till allvarsamt arbete, till ett samvetsgrannt studium, i stället för att de nu låta allt, hvad tankearbete vid deras sysslor heter, utföras af andra? Och när då den unga kvinnan trädde in i sitt eget hem, med hvilken helt annan känsla skulle hon ej betrakta möbler, taflor, tapeter, ja, hvarje pryddande småsak, om hon *själf* hade valt allt, om det vore förfärdigadt efter hennes smak, hennes anvisning, hennes utkast! Hemmets skönaste prydnad är dock den konstnärligt och estetiskt bildade hustrun själf, genom sitt sinne för allt skönt och ädelt, genom sitt deltagande i mannens intressen, genom det andrika lif, hon förmår ingjuta i umgänget genom sitt inflytande på värden af hennes dyrbaraste egenom — hennes barn.

Ur notisboken.

Fredrika Linnells jordfästning ägde den 16 dennes kl. half 4 e. m. rum i Klara kyrka med mycken högtidlighet. Under tonerna af en ståtlig sorgmarsch, komponerad och utförd af församlingens organist, hr Gustaf Petersson, inbars kistan och ned-sattes på en katafalk i det med blommor rikt smyckade koret. Därefter uppstämde en blandad kör, bestående af forna elever vid Musikaliska akademien och medlemmar af k. Operans personal, Cherubinis mäktigt gripande hymn »Introitus», hvarpå kyrkoherden dr Staaff trädde fram till bären för att förrätta jordfästningen. Griftalaren höll en kortare religiös betraktelse och öfvergick därefter till att orda om den hädangångnas stora välgörande verksamhet, hennes sällsynta bildning, begåfning och intresse för literatur och allmänna frågor. Härefter utfördes ett stycke af Saint-Saëns för solo, orgel och obligatvioloncell, hvarvid solopartiet sjöngs af fru Dina Edling.

Bland den stora skara — kyrkan var nästan fylld — af bekanta och obekanta, som infunnit sig för att bjuda den så allmänt kända och saknade affidna farväl, märktes, förutom anförwandter, många af hufvudstadens mera framstående representanter för vetenskap, konst och literatur samt medlemmar af styrelserna för de många föreningar och stiftelser, i hvilka arbete den bortgångna tagit en så verksam del, och hvilka hon så frikostigt understödt. Ehuru den affidna i lifstiden undanbedt sig alla blommor och kransar, var kistan likväl höljd af dylika.

*

Afiden på sin sons bröllopsdag. Den 14 dennes firades härstädes å Grand Hôtel ett lysande bröllop, bevistadt af snart sagdt hela hufvudstadens förnämsta aristokrati, då regementspastorn Fritz Beskow sammanvigde fröken Maud von Rosen, dotter af öfverstekammarjunkaren greve C. G. von Rosen och hans affidna maka, född Moore, samt löjtnanten vid Lifgardet till häst Oscar Fleming Holtermann. Samma dag på aftonen afled i sin bostad härstädes brudgummens moder, fru Sigrd Johanna Holtermann, född friherrinna Fleming af Liebelitz, änka efter hofmarskalken Markus Holtermann från Norge, efter ett långvarigt lidande i en ålder af 65 och ett half år.

*

F. d. fru v. Colemine, väl bekant här i Sverige sedan den tid hennes man var anställd såsom diplomat härstädes, har i dessa dagar ingått nytt äktenskap med ryske ministersekreteraren v. Bache-

racht. Hennes man lämnar Berlin för att öfvertaga en annan diplomatpost. Fru v. Colemine har efter sin vistelse härstädes i morganatiskt äktenskap varit förenad med storhertig Ludvig IV af Hessen, hvilket äktenskap dock redan upplöstes före storhertigens död.

*

Vackra donationer. Nyligen afidna änkefru Margareta Liedberg i Sundsvall har donerat 70,000 kr. till enskilda, 20,000 kr. till sjömanskapellet i Sundsvall, 5,000 kr. till Evangeliska fosterlandsstiftelsen samt återstoden af sin förmögenhet till fonderna för inrättande af ett barnsjukhus och ett hem för vanvårdade barn i Sundsvall.

*

Sarah Bernhardt kommer ej. Sarah Bernhardts annonserade turné till Norden har uppskjutits på obestämd tid till följd af de med koleran förenade svårigheterna.

Teater och musik.

Kungl. operan. Man synes nu vilja taga igen den genom den beryktade strejken förlorade tiden; inom en veckas tid ha ej mindre än 5 operarepriser gifvits. Den nya säsongen öppnades, som förut nämnt, på onsdagen i förra veckan med uppförandet af Ivar Hallströms »Den bergtagna». Ingeborgs roll utfördes nu för första gången af fru *Brag*, hvilken förtjänar erkännande för det samvetsgranna sätt, hvarpå hon söker lösa sin uppgift. Stämman räcker visserligen ej till i höjden, men har dock vunnit åtskilligt genom en förständigare behandling. Bergadrottningens parti uppbars af fröken *Wolf*, hvars ståtliga gestalt väl passar till denna roll, men hvars präktiga altstämma genom det pressade sångsättet alldeles förfelar den verkan, hon skulle ha, om tonen framkomme mera öppen och klar. Hr *Ödmann* sjöng Bergakungens parti vid den bästa disposition och skördade välförtjänt bifall. Likaså hr *Lundqvist* som gamle Ulf. Operan gick för öfrigt väl under hr *Hennebergs* anförande. Salongen var i det närmaste fullsatt.

På torsdagen gafs »Regementets dotter» med fru *Östberg* i titelrollen. Redan vid sitt första inträde hälsades den celebra »gästen» med en applådstorm så intensiv, att den klarligen ådagalade, det publiken icke har lust att tänka på någon skilsmässa från sin förklarade gunstling. Och upprepade gånger så väl under som efter akterna blef fru Ö. föremål för publikens hyllning, hvilken utom applåderna tog sig uttryck i en präktig lagerkrans och inemot ett halfjog buketter. Men så torde ock *Maries* roll sälja, om ens någonsin, hafva erhållit ett både hvad sång och spel angår mera förträffligt utförande. Fru Ö. sekunderades särdeles väl af hr *Sellergren*, hvilken som *Sulpiz* har en af sina bästa uppgifter. Hr *Strandberg* utförde *Tonios* parti samvetsgrant och musikaliskt, ehuru väl tamt. Hr *Grafströms* *Hortensius* förtjänar och erkännande. — Efteråt uppfördes en af *Bournoyilles* balletter kallad »Kärleks-pådomar», förtjänstfullt utförd af fru *Thelander* samt fröknarna *Brandt* och *Lindzen*.

I söndags uppfördes inför en till sista plats fulltalig publik *Boitos* fortfarande lika populära opera »Mefistofeles». Äfven här skördade fru *Östberg* som Margareta-Helena verkliga triumfer. Särskildt förtjänar hennes utförande af fångelsescenen, fint tänkt och i alla detaljer förträffligt utarbetad, det största erkännande. Hr *Ödmann* återgaf *Faust* med lif och värme, sången klingade härligt som vanligt, och spelet var bättre, än vi förut sett i denna roll, särskildt i epilogen, *Fausts* död, där hr *Ödmanns* spel blef verkligt gripande. Hr *Nygren* som *Mefistofeles* bemödar sig synbarligen att göra sin sak så samvetsgrant som möjligt. Ledsamt nog räckte dock ej alltid förmågan till. Rösterna låter ofta hård och klanglös, och öfver spelet hvilat något matt. Öfriga rollinnehafvare gjorde sitt bästa. Orkestern skötte sig väl under hr *Hennebergs* erfarna ledning.

I måndags och tisdags gäfvos operorna »Konung för en dag» och »Leonora», hvilka föreställningar vi dock ej hade tillfälle bevista.

K. Dramaliska teatern. Som vi redan i förra numret omnämnde, förde denna teater förliden lördag fram sin första nyhet för spelåret: *Gustav Esmanns* treaktlustspel »Den kjære familie», i Dramatiska teaterns öfersättning kalladt »Kära släkten». Den köpenhamnska lokalton, som hvilat öfver de figurer och familjeinteriorer, författaren med godmodig ironi målar, visade sig ingalunda hindra deras senterande

af en stockholmsk publik, som godt kunde spegla inhemska drag i den danske dramatikers teckning.

Grosshandlar *Friis* är en man, som så småningom arbetat sig upp till rikedom, och i den mån denna växer, får han genom sina dottrar släktförbindelser allt högre upp på samhällsstegen. Den äldsta, *Elise*, är gift med en engelsk konsul, den andra, *Emily*, med en svensk baron med utpräglad böjelse att sätta om svärfars pengar, och till den yngsta, *Ida*, friar nu en veritabel greve med det klingande namnet *Maasenhjelm*. *Ida* tycker egentligen om sin kusin, den unge sjöofficeren *Valdemar Nyström*, men hon är bländad af den högförnäma nimbus, som omger *Maasenhjelm*, hvilken för öfrigt är en narr och trots sitt frieri till *Ida* fortfarande underhåller en tvätydig förbindelse. Detta upptäckes, men släkten håller fortfarande på förbindelsen med greven — att bryta den skulle vara skandal! — utom *Emily*, som tappert förfäktar en motsatt åsikt, och lyckligtvis också *Ida*, som vaknar ur den förtrollning, hvari den lysande vapenskölden försatt henne, och nu skänker *Valdemar* sin tro.

Grosshandlar *Friis* hade i hr *Bäckström* funnit en tolkare, som förlänade åt typen mycket gemyt. Måhända kunde man dock ha önskat litet mindre småborgerlighet och mera af *haute finance* öfver denne börsmatador. De tre dottrarna hade enhvar väl afpassade representanter i fru *Sternvall* som den konventionella, kallt beräknande *Elise*, fru *Rundberg* som den lifliga, litet lättsinniga, men hjärtgoda *Emily* och fröken *Svanström* som en förtjusande täck och skär ung *Ida*. Hr *Hartmans* flotte skånske baron var frisk och muntrande och hr *Personnes* friande greve inte precis sympatisk — det fordrade ju också rollen — men elegant och säkert genomförd. De öfriga uppträdande fyllde godt sina platser, och stycket slog mycket lifligt an. Det torde kunna motse en serie goda hus.

Familjen på Annedal.

Novell

af

Amy Palm.

Belönad med hedersomnämmande vid Iduns sista pristäffling.

(Forts.)

Torstens ögon följde riktningen af hans hand och varseblefvo, hur en träplugg, som fanns i botten på båten, till hälften dold af ett skott, började röra på sig, påtryckt af vattnet, som sipprade in, den vacklade mer och mer, och innan *Torsten* fick undan skottet, flög den ur och i sjön, under det en vattenstråle jämn och klar, strömmade in. Med hvilken hastighet vattnet steg.

»Fort hitåt!» ropade *Torsten* till den andra båten, som var på färd efter näckrosor utåt stranden och först trodde det var skämt samt ingalunda gjorde sig någon brådskas, »fort hit, vi sjunka.»

»Ös, Lisett, ös,» fortfor han; han hade ögonblickligt kastat sig ned för att med handen täppa hälet.

Henriette var dödsblek och tryckte *Inga* intill sig, hon sof den lilla, lugn i moderns famn.

»Jag kan ej simma,» sade *Henriette* doft.

Så mycket hon hann att tänka på denna korta stund. Skulle *Torsten* lyckas rädda *Inga*? Eller skulle de alla förgås? Skulle det vara mycket svårt att dö genom drunkning, och skulle *Inga* någon gång sedan minnas henne, tänka på henne och hålla henne kär? Hu, den mörka, hemska sjöbotten med odjur och murkade tågor!

»*Henriette*,» sade *Annie* sakt; hon hade hastigt tagit af sig skor och strumpor och var nu redo att låta klädningskjolen gå samma väg. »*Henriette*, var lugn lilla syster, du vet, att jag simmar som en fisk, anförtrö mig *Inga*, om så behöfs, jag skall föra henne i land, frisk och oskadd, jag ansvarar dig för henne med mitt lif,» fortfor hon med en ton af hängivenhet, som stunden gjorde sublim.

»Ös, Lisett, ös! Ro på *Gustaf!*» uppmanade *Torsten* oupphörligt, han hade stuckit två fingrar i hälet och dämpade därigenom till en del vattenflödet.

Gustaf dref med förtviflans styrka den tunga farkosten framåt.

Lisett öste som en maskin. Henriette slet hatten från hufvudet, höll med vensta handen fast Inga och öste med den högra. Annie följde hennes exempel.

Hur långt borta var ej den andra båten, de skulle aldrig hinna upp dem, de kunde ju ej ens riktigt!

»Om vi sjunka, Torsten, så tar jag Inga på min lott,» ljöd Annies röst mellan östagen, »du tar Henriette, och Gustaf och Lisett måste hålla sig fast vid de lösa brädkotten och årorna; ryck loss dem, då båten sjunker. Sinnesnärvaro och lugn rädda oss,» sade hon och mätte afståndet mellan de båda båtarna, »de hinna ej upp oss.»

Vattnet i båten tycktes ej stiga, men ej heller minskas oakadt ösningen.

Tio långa minuter under rastlösa ansträngningar hade gått.

»Om vi kunna fortsätta så här, är det ingen fara,» sade Torsten, »vi närma oss land rätt bra, men jag tviflar på, att Gustaf förmår hålla ut, båten är tung som ett stenlass, den går djupt, raska tag, min gosse.»

Och Gustaf tog raska tag.

»För Guds skull, bryt ej af årorna,» uppmanade Annie flämtande af ansträngning. »Hör på, jag simmar i land, det skall lätta båten betydligt, flere pund,» och utan att vänta på svar, kastade hon snabbt af den långa klädningskjolen, steg upp på aktersätet och försvann i sjön.

Henriette gaf till ett rop, som väckte Inga.

»Ös och var lugn,» hördes Annies stämma bredvid båten, där hon dök upp. »Jag är nu här redo att taga emot Inga, om så behöfs, hvilket jag ej tror. Bravo, Henriette, du öser som en krona. Här känner jag mig riktigt som i mitt element, vattnet är så skönt i afton, nu går båten lättare, sedan jag kom ur; ska vi kappas, Gustaf? Så där, nu går det ju utmärkt, vi äro snart framme, litet extra nöje det här,» Annie gaf upp ett litet glatt skratt, där hon sam bredvid, »här är långgrundt, jag bottnar redan,» utbrast hon efter en stund, »faran öfver, litet uppiggande äfventyr i landt-lifvets lugn,» och hon skyndade upp bakom första enbuske på stranden och ropade åt Lisett att komma dit med klädningen.

När den andra båten ändtligen nådde stranden, voro de redan hemma; fotbadet hade ej varit angenämt, hvarför de skyndade hem för att byta om kläder.

Glödgdadt vin och varmt te gjordes i ordning åt de »förolyckade», som de kallades, och de andra tycktes ingenting ha emot att dela deras preservativ mot förkylning.

* * *

»Henriette,» sade Annie en morgon till systemen, då de möttes i salen, »jag får ju en kopp kaffe nere i köket hos Karin? Ser du, jag ville så gärna göra en riktigt genomgående skogs promenad, innan jag reser till staden. I dag är så vackert, klockan är bara sex, och jag hinner hem före frukostdags.»

»Tänk, så tråkigt det blir, när du reser,» suckade Henriette.

»Åh, det är rätt väl, att ni bli af med oss,» svarade hon leende. »Vi ha ju varit härute hela sommaren som vanligt, jag, Jöns och Maurice, innan hans skola började, för att inte tala om den föregående laddningen d'Orseau; vet du, jag har börjat fundera öfver, hurvida det är rätt det här, ty det måste ju bli er bra dyrbart, men det tänker du inte på, du kära älskling, och Torsten säger ingenting, om han också tänker det; kan ju inte bära sig för er att hålla hushåll flere gånger större, än ni borde. Du kära lilla Ettan, du skulle förstas taga af dig ditt egna sista par skor, om du därmed kunde bereda någon af oss blott ett nöje, du är så där dum, Gud skapar ibland någon gång, hvar tusende är, en sådan där liten englamänniska som du för att låta andra stackare spegla sig i och gå bort i en vrå för att ställa sig att skämmas.»

»Men Annie, kära Annie, du...»

»Se så, Ettan, var tyst och låt mig tala till punkt, jag börjar bli förståndig och tänker mer, än ni kanske tro, då ni ibland se mig munter och bekymmerslös som en speleman; men jag har många naturer, jag är ett riktigt mixtum kompositum, ett virrvarr af påbörjade, oafslutade, träsiga karaktärsfragment, med få goda impulser och tjogtals dåliga. Jo, jag har börjat fundera på, ser du, om inte ni, du och Torsten, ändå ha litet ekonomiska bekymmer — kanske inte precis bekymmer, men något sådant där, fastän ni intet låtsas om. Hur är det, Ettan?»

»Ännu har det gått, Gud vare lof, men...»

»Jag kunde tro, att det ej var så alldeles bra.»

»Det har ju varit missväxt ett par gånger, som du vet, men nu i år är hvetet så vackert, Torsten räknar på det.»

Henriette suckade.

»Ettan, vill du lofva mig en sak?»

»Det beror på, om jag kan så.»

»Ack ja, hvad du kan, alltså afgjort! Jo, ser du,» fortfor hon med högre färg än vanligt, »ser du, jag har af mina klädpengar sparat ihop en liten treflig summa; du vet, att jag alltid varit en snål-Jans, ända sedan jag var alnshög, nu har jag fyrahundra riksdaler, som jag vill, att du skall taga som betalning för den tid jag varit hos er både somrar och vintrar. Det är nog litet, det vet jag, men det är dock något.»

»Men Annie, hur kan du...»

»Raraste Ettan, hur kan du neka mig att göra det som är rätt och billigt, du får inte tänka på bara mig, utan också på Torsten, Inga och dig själf. Se så, du vill ja?»

»Nej, Annie, så länge jag kan...»

»Mätte den tiden aldrig komma, då du inte kan, men de där pängarna äro dina, och om du envisas att ej taga emot dem, blir det grundplåten till Ingas hemgift. Jag är envisare än du tror, lilla syster, och nu går jag ner till Karin och dricker din skål i kaffe.»

Och med en hjärtlig kyss skiljdes hon från systemen.

Henriette stod och såg efter henne.

Den kära, älskade Annie, ack ja, gudnäs, hon hade nog rätt, det unga hemmet var ej vuxet den tyngd, som pålades det. Hjälpte det då icke, huru mycket de än arbetade! Hur skulle allt gå?

Annie vandrade med raska steg öfver sandgången ner till köksbyggnaden.

»God morgon, Karin, hur står det till i dag?» frågade hon en äldre kvinna med anletsdrag, som tydde på förgången, ovanlig skönhet; det var familjens högra hand, dess begåfvade vän och tjänarinna.

Karin hade haft sin sorgliga, enkla roman, som plöjt fåror i den förr så bländhvita hyn och lämnat ett något, som minde om tårar, i de blåa ögonen. Karin var med själ och hjärta fästad vid d'Orseauerna, det är ej för intet man sliter ut sig och delar glädje och sorg med sitt husbondfolk, släktled efter släktled. Som helt ung kom hon till Lottys föräldrar, sedan, då Lotty gifte sig, följde hon henne, och nu hade hon följt Henriette.

»Så tråkigt att Karin skall ha sådan gikt,» utbrast Annie deltagande och smekte den knöliga, värkande handen; ena benet var så ofärdigt att hon måste begagna käpp.

»Man skall något ha till straff för sina synder, lilla fröken Annie,» sade hon blidt och klappade den lilla handen, »man får var nöjd, det kunde vara värre.»

Det kunde vara värre, det var hennes tröst.

Annie suckade, hon kunde ej afhålla sig från att trycka en kyss på den vissna kinden.

Karin sken upp.

»Herre Gud, fröken Annie, så hjärtegod hon är mot en stackare.»

»Jo, jag tackar,» sade Annie litet rörd, »hur många gånger har inte Karin varit god mot mig, då jag var liten, och vaggat, gungat, pysslat och vakat, då jag varit sjuk. Men nu ville jag gärna ha en kopp kaffe,» afbröt hon muntrare och slog sig ned på en hvitkurad trästol.

»Det blir på sätt och vis en afskedsskål det här,» fortfor hon och höjde koppen med det präktiga rykande kaffet, »jag reser i öfvermorgon, som Karin vet, och skall nu ut på ströflåg i skog och mark, jag måste magasinera skogsluft i lungorna, så att det räcker, tills jag får komma hitut härnäst. Skål Karin! Glöm inte bort mig då jag rest,» tillade hon leende, tömde koppen, klappade vänligt Karin på axeln, nickade och försvann.

En stund därefter ropade hon på stora Toj och styrde kosan bortåt skogen öfver kullarne.

Toj sprang före.

Han viftade med svansen och gjorde ideliga språng för att betyga sin tillfredsställelse.

Gräset var dagghvitt och glittrade. Daggpärlor lågo små, runda och gnistrande på dvärgsnäten bland gräs och buskar.

Det låg en stämning af nymornad ungdom öfver naturen. Allt var friskt, vaket, fullt af lif.

Hon tyckte, att hjärtat slog hastigare, att blicken skådade mera frigjord och klarsynt omkring sig. Hvad lifvet ändå var skönt, fullt och härligt.

Ja, ungdom är en förundlig makt, en kostbar gåfva, som aldrig kan återeröfras, då den flytt, aldrig köpas. Så tänkte Annie, då hon skyndade framåt i den klara morgonstunden och insöp med hvarje andedrag naturens skönhet.

Så stannade hon ett ögonblick på den högsta kullen, där ljungen skiftade i violett, och såg utåt

fjärden; häruppfån kunde hon se långt ut i fjärran, där skogen skönjdes som ett smalt, gråblått band. Några fjärrilar fladdrade kring prestkragar och tjärblomster, syrsorna sjöngo sin eviga, monotona sång, björken på kullens topp dallrade med sina långa, hängande grenar, och fröklöfvern på fältet nedanför böljade och fyllde luften med sommarsoft.

Toj, som sprungit i förväg, återvände nu, och för att påminna om sin närvaro, stack han sin stora nos i hennes nedhängande hand och såg upp till henne med trohjärtade, kloka, bruna ögon.

»Åh, är det du, gossen,» sade hon och klappade honom. »Nej, Toj, nu ta vi oss en springmarsch,» och hon samlade ihop sin långa gråa klädnings i ena handen och började en kapplöpning med Toj.

Hon sprang, ända tills de nått skogen, då kastade hon sig ned bland mossan, föga aktande, att den var fuktig. Toj lade sig bredvid henne med hängande tunga och slog svansen fram och åter, så att de torra barren på marken hvirflade upp.

Efter en stund reste hon sig, hängde hatten öfver armen och följde smågjolande den smala gångstigen, som slingrade mellan de susande furorna; en stark kådluft slog emot henne därinne, där tallarne stodo mera spridda, och solen började gassa på.

Än uppför än nedför branter gick stigen, än kantad af ormbunkar, lingonris och några enstaka linéor, än genomdrad af knotiga trädrötter och öfversållad af barr, som gjorde hennes skor glattande hala; till slut var det nästan omöjligt att komma uppför en slutning, hon bröt en käpp af en gammal torr trädgren, och så fortsattes färden. Gnolandet hade öfvergått till sång, hon sjöng med full röst, så att det ekade i skogen. Här i ensamheten gick det så bra att sjunga ut sina känslor.

»God morgon, Annie,» ljöd en välbekant röst, och då hon hastigt vände sig om, såg hon Ottos friska leende ansikte.

»God morgon, hvad vill du här?» utbrast hon föga vänligt.

»Hälsa på dig, naturligtvis, njuta af ditt sällskap,» svarade han och räckte henne handen.

»Bah, du vet nog, att jag helst är ensam på mina ströflåg.»

»Nej, det visste jag verkligen inte, men om jag stör dig, så — så skall jag naturligtvis aflägsna mig, hur ogärna jag än gör det.»

Annie såg upp helt förvånad.

»Du är ovanligt snäll och medgörlig i dag,» sade hon.

»Jag vill alltid göra dig till viljes,» fortfor han allvarligt.

(Forts.)

Kvartalsprenumeranter

Idun och Iduns Mode- och Mönstertidning

uppmanas att ofördröjligen förnya prenumerationen, enär upplagens storlek i god tid måste bestämmas och senkommande löpa risken att bli utan ett eller annat af kvartalets första nummer.

Prenumerationspriset ställer sig som känt på följande vis:

För Idun ensam:

kvartal ..... kr. 1: 20

För Idun med Modetidning:

Utän kolor. planscher: | Med kolor. planscher:
kvartal ..... kr. 1: 85 | kvartal ..... kr. 2: 25

Innehållsförteckning.

Fredrika Linnell; af Hellen Lindgren. (Med porträtt.) — Maria; poem af Fredrik Nylander. — Respektera individualiteten! Af Hanna Kamke. — Att skiljas... Af »Ring». — Tjänstebetygsfrågan. — Sport; nutidsbild tecknad af Ave. (Slut från föreg. n:r.) — Om prydanen af våra hem; af Clementine von Braunmühl. II. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Familjen på Annedal; novell af Amy Palm. Belönad med hedersomn. vid Iduns senaste pristäf. (Forts.)